

โครงการนำร่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ความรู้เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ ภายในบ้านแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยในคลินิกดูแลสุขภาพเด็กต่อเนื่อง

นางสาววิญหทัย เชมะประสิทธิ์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา การเกิดอุบัติเหตุในเด็กมีสาเหตุหนึ่งมาจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นภายในบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่อายุน้อยกว่า 5 ปี จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ดูแลเด็กก่อนวัยเรียนควรจะได้รับความรู้เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้าน ซึ่งขณะนี้ไม่มีสื่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งจะให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้านที่จะมาให้ความรู้แก่ผู้ดูแลขณะรอพบแพทย์ที่คลินิกดูแลสุขภาพเด็กต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของผู้ดูแลเด็กและนำไปประยุกต์ใช้ที่บ้านหลังได้รับความรู้เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้าน และเปรียบเทียบการให้ความรู้ระหว่างสื่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และแพทย์ประจำบ้าน

วิธีการศึกษา โครงการนำร่องนี้เป็นการศึกษาแบบ prospective (cohort) study โดยเก็บข้อมูลพื้นฐานจากผู้เลี้ยงดูหลักของเด็กอายุ 6 เดือนถึง 5 ปีที่มารับบริการที่คลินิกดูแลสุขภาพเด็กต่อเนื่องจำนวน 40 คน และมีการแบ่งกลุ่มผู้ดูแลออกเป็นสองกลุ่มกลุ่มละ 20 คนเพื่อรับความรู้จากสื่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์และแพทย์ประจำบ้านและให้ทำแบบทดสอบก่อนและหลังการได้รับความรู้ รวมทั้งติดต่อทางโทรศัพท์หลังได้รับความรู้ไปแล้ว 1 เดือนเพื่อให้ทำแบบทดสอบและประเมินการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้าน โดยเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบระหว่างก่อนและหลังได้รับความรู้ และเปรียบเทียบระหว่างสองกลุ่มด้วย

ผลการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบก่อน, หลังการได้รับความรู้และหลังได้รับความรู้ 1 เดือนพบว่ามีความเพิ่มขึ้นหลังได้รับความรู้ทั้งจากสื่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์และแพทย์ประจำบ้าน

(87.00±9.23, 90.00±5.62, 93.00±8.65 และ 79.47±9.11, 84.74±7.72, 89.47±9.70 ตามลำดับ) แต่พบมีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเฉพาะในกลุ่มที่ได้ความรู้จากแพทย์ประจำบ้านหลังจากได้รับความรู้ 1 เดือน (p-value = 0.001) ส่วนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้านพบว่า ส่วนใหญ่ได้มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในบ้านหลังได้รับความรู้ยกเว้นเรื่องบันไดซึ่งยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังไม่พบมีความแตกต่างในการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นหลังได้รับความรู้ระหว่างสองกลุ่ม ในการศึกษานี้ได้ประเมินความพึงพอใจและเวลาที่ใช้ในการได้รับ

ความรู้เปรียบเทียบกันระหว่างสองกลุ่มด้วยพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันของความพึงพอใจของทั้งสองกลุ่ม แต่พบว่าเวลาที่ใช้ในกลุ่มที่ได้รับความรู้จากสื่อ โปรแกรมคอมพิวเตอร์น้อยกว่าในกลุ่มที่ได้รับความรู้จากแพทย์ประจำบ้าน (p-value = 0.04)

สรุป ผู้ดูแลมีความรู้เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้านมากขึ้นหลังจากได้รับรู้ทั้งจากสื่อ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และจากแพทย์ประจำบ้าน และส่วนใหญ่ได้มีการนำความรู้เพื่อไปเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่บ้านเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และการนำสื่อ โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ในการให้ความรู้สามารถทำให้ผู้ดูแลมีความรู้มากขึ้นได้ และใช้เวลาน้อยกว่า

EVALUATION OF COMPUTER-ASSISTED INSTRUCTION OF HOME SAFETY IN CAREGIVERS OF PRE-SCHOOL CHILDREN IN CONTINUITY CLINIC : PILOT STUDY

MISS KHWANHATAI KHEMAPRASIT

Abstract

Background A household injury is one of the leading accidents in children especially in children younger than 5 years of age. Thus it's very important for any caregivers to fundamentally know how to prevent such accident before it's too late. In responses to this particular preventive idea, parents and caregivers were introduced and encouraged to the concept in prevention of childhood household injuries by a computer-assisted instruction of home safety, which was provided and use in continuity clinic.

Objective To evaluate caregivers' test score and practices related to home safety after home safety education and assess the effectiveness of a computer-assisted instruction of home safety compare with home safety education by residents.

Method This pilot study is a prospective (cohort) study. Baseline data were collected from questionnaires those are answered by 40 caregivers of children 6 months to 5 years of age and presented to the continuity clinic at the department of pediatrics of Siriraj hospital. The caregivers were randomly assigned to computer-assisted instruction or resident groups. The pretest and posttest were scored. A telephone interview was done for the test and evaluation of practices related to home safety. The scores in pretest, posttest and from follow-up interview were compares besides comparison between two groups.

Results Comparison among pretest, posttest and follow-up scores, posttest and follow-up score were higher in both computer-assisted instruction and resident groups (87.00±9.23, 90.00±5.62, 93.00±8.65 and 79.47±9.11, 84.74±7.72, 89.47±9.70 respectively). But we found significantly increasing follow-up score only in resident group compare to pretest (p-value = 0.001), not in computer-assisted instruction group (p-value = 0.089). Almost caregivers improved home safety practices by changing the home environment for appropriate household injury prevention except stairs. No difference was found in two groups in home safety practices. In this study, we also compare in satisfaction and education time between two groups. It's

not different in satisfaction between two groups but the significant less time was used in computer-assisted instruction group.

Conclusion Both computer-assisted instruction and education by residents about home safety are effective for improving knowledge about household injury prevention and home safety practices to the caregivers of young children. However, also note that the computer-assisted instruction can be used for home safety education with the general resemblance result using less time than interpersonal instruction.